

Minnesanteckningar

Nacka Naturvårdsråd
2008-05-12

Plats och tid	Stadshuset, Erstaviksrummet kl. 16.00-18.10	
Nacka kommun	Erik Langby (m) Stefan Saläng (fp) Gunnel Nyman-Gräff (s) Ingegerd Thorngren (m) Anders Wennerström (kd)	
Tjänstemän	Birgitta Held Paulie Magnus Rothman Roger Grönwall Heidi Swahn	Projektledare/ Miljöbevakning Miljöutredare Projektledare/ Naturvård Nämndsekreterare
Föreningar	Naturskyddsföreningen i Nacka - Ronny Fors, Katharina Kindwall Boo Miljö och Naturvänner - Margaretha Josefsson Nacka Miljövårdsråd - Olof Sandström, Jan Åman Aktionsgruppen Rädda Skuruparken - Gunilla Ingmar Ältasjöns Fiskevårdsområdesförening - Sten Fogelström Boo Fiskevårdsområdesförening - Ivar Häggblom Svenska Naturskyddsföreningen - Vilhelm Herlin	
Övriga deltagare	Lennart Nilsson (fp), Patrik Tronde, Guldbrand Skjönberg	

Underskrifter **Sekreterare**

Heidi Swahn

Ordförande

Erik Langby

Minnesanteckningar

Nacka Naturvårdsråd
2008-05-12

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Ryssbergen – Lägesrapportering	3
2	Kustplanen – Lägesrapportering	3
3	Grönplanen – Lägesrapportering.....	4
4	Tollare träsk – Lägesrapportering	5
5	Mål för hållbarutveckling i Nacka kommun	6
6	Halvdags seminarium 16 september 2008	8

Minnesanteckningar

Nacka Naturvårdsråd
2008-05-12

1 Ryssbergen – Lägesrapportering

Birgitta Held-Paulie informerade att den biologisk inventering är klar. Utredningen visar att området har höga naturvärden.

Kommentar från föreningarna var att man undrade vad kommunen ska ha utredningarna till när exploatörerna ändå får som de vill oavsett vad utredningar visar. Föreningarna upplever att kommunen inte verkar ta hänsyn till vad analyser och utredningarna kommit fram till. Det känns som om kommunen redan bestämt sig och att utredningar görs för att tysta kritiker.

Birgitta Held-Paulie svarade att kommunen tar till sig det som kommer fram i utredningar, när det gäller Ryssbergen har man tagit fram miljökonsekvensbeskrivningar för de tre alternativa dragningarna.

Detaljplaneprogrammet och miljökonsekvensbeskrivningen är i sitt slutskede och planeras att gå ut på samråd i början av juni.

2 Kustplanen – Lägesrapportering

Birgitta Held-Paulie informerade att en marinbiologisk bedömning av Nacka kust är upphandlad och ska utföras under sommaren 2008. Uppdraget kommer att utföras av Sveriges Vattenekologer AB.

Kustplanen ska ligga till grund för en långsiktigt hållbar utveckling i kustområdet med balans mellan ekologiska, sociala, kulturella och ekonomiska intressen. Syftet kan brytas ner i följande delsyften:

- Öka kunskapen och medvetenheten om kustens speciella förutsättningar både på land och i vatten.
- Belysa samverkande och motstående intressen och göra avvägningar för att värna de allmänna intressena.
- Redovisa lämplig mark- och vattenanvändning för bevarande, förtätning och nyexploatering samt redovisa områden som kräver särskild förvaltning.

I direktivet sägs att kustplanen bör omfatta kommunens hela kust- och vattenområde, förutom sjöarna. Kustplanen ska framförallt fokusera på riksintressen, strandskydd, naturmiljö, kulturmiljö, bebyggelse, friluftsliv, båtliv, turism, kollektivtrafik till sjöss och miljö- och riskfaktorer.

Som en del i kustplanen ingår att inventera kustzonen vad gäller naturmiljön både på land och i vattnet. Med start i juni 2008 kommer därför en dykinventering att genomföras för att öka kunskapen om undervattensmiljöer utmed Nackas kust. Ca 20 områden, valda för att kunna representera kustområdenas olika karaktörer, kommer att inventeras.

Metodiken följer den svenska standarden från Naturvårdsverkets nationella miljöövervakning. Dykarna ska både videofilma och fotografera. Vilka arter som finns på botten och högre upp längs en djupprofil ska dokumenteras. I en rapport till kommunen ska inventerarna sedan

Minnesanteckningar

Nacka Naturvårdsråd
2008-05-12

beskriva varje områdes biologiska värden och ekologiska funktion, miljöpåverkan, hot mot området, med mera.

Hösten 2008 kommer resultatet från dykningarna redovisas i en rapport som bland annat ska beskriva de olika områdenas naturtyper, artsammansättning, biologiska värden och miljöpåverkan. Inventeringen görs av konsultföretaget Sveriges Vattenekologer AB.

En del av kommunens kustplan är Vårgårdsjön, ett pilotprojekt som handlar om privata bryggor på allmän kommunal platsmark.

Vårgårdsjön

Området vid Vårgårdssjön är idag allmän plats enligt gällande detaljplan. Det finns två gångvägar mellan fastigheterna ner till sjön, men de är idag igenväxta eller blockerade. De bryggor som finns ligger på kommunens mark utan tillstånd, det finns inte några servitut eller avtal som gäller mot nuvarande fastighetsägare som kommunen känner till.

Kommunen avser att erbjuda de boende i området möjlighet till båtplats genom att erbjuda de boende möjlighet att bilda bryggföreningar samt skriva arrendeavtal med kommunen. De bryggor som nu finns på plats ska tas bort.

De boende i området kring Vårgårdssjön fick i slutet av 2006 en enkät om olika frågor kring bryggorna, och i april i år hölls ett informationsmöte.

Meningarna bland de boende är delade. Några välkomnar kommunens ambition att göra den allmänna platsen tillgänglig för alla och att skapa ordning på båtplatsfördelningen. Andra är oroliga över hur trafiksituationen kommer att utvecklas. Avsikten är dock att de nya bryggorna ska vara till enbart för boende i närområdet och inte leda till någon trafikökning.

Birgitta Held – Paulie återkom till att hon gärna tar emot intresseanmälan från de föreningar som är intresserade att delta i en referensgrupp för arbetet med kustplanen. Hon och Magnus Rothman kommer att gå ut med en förfrågan till föreningar.

3 Grönplanen – Lägesrapportering

En grönstrukturplan redovisar ett sektorsintresse och utgör ett strategiskt underlag för fysisk planering, naturvårdsfrågor och folkhälsoarbetet i kommunen. Nackas grönstrukturplan ska innefatta inventering och analyser av kommunens gröna områden utifrån rekreativa, kulturhistoriska och ekologiska värden. Planen omfattar alla grönytor i kommunen, privata som kommunägda. Den ska även ta upp en del strategiska utvecklingsfrågor.

Magnus Rothman informerade att en inventeringsfas pågår just nu. Ekologigruppen AB svarar för inventeringen av grönområden, som startade i juni 2008 och ska fortgå under hösten. Rekreations- och kulturinventeringen väntas också starta under sommaren.

Magnus Rothman förklarade att han önskar få in föreningarnas synpunkter på värdefulla naturområden – ett samarbete inom ramen för referensgruppen som kommer att vara gemensam med kustplanen.

Minnesanteckningar

Nacka Naturvårdsråd
2008-05-12

Kommunens folkhälsoplanerare kommer att sammansätta fokusgrupper kommer att bildas för intervjuer och bollplank om vad som är viktigt för nackaborna.

Några av grönstrukturplanens viktigaste syften är:

- Genom en lägesanalys av grönstrukturen i kommunen ska planen understödja strategiska framtidsbeslut om fysisk planering, hållbart samhällsbyggande, naturskydd och folkhälsa. Detta medför en minskad risk för misshushållning av kommunens gröna resurser.
- Den ska ge riktlinjer i konkreta planärenden och vägledning för beslut i skötsel- och naturvårdsfrågor.
- Planen ska underlätta för medborgare och näringsliv att hitta information om kommunens grön- och rekreationsytor, som kan tänkas stimulera till ökat rörligt friluftsliv, förbättrad hälsa och djupare kunskap om park- och naturmarkernas värde.

Det gröna Nacka i ett sammanhang

Inom Nacka finns några av Storstockholms största grönområden. Flera av områdena har höga kvalitéer, både ekologiskt och ur rekreationssynpunkt. De ligger också jämförelsevis centralt i förhållande till befolkningscentra, både inom och utanför Nacka kommun.

Stockholmsregionen har en struktur av grönska som sträcker sig från landsbygd in mot centrum, vilket ger goda möjligheter till daglig vistelse i natur. Regionalt kan grönstrukturen delas in i tio gröna kilar, naturområden mellan bebyggda områden som tillsammans bildar en stjärnformad struktur längs spår- och vägsystemen. Områdena har stora natur-, kultur och friluftsvärden och är till vissa delar skyddade. Två av dessa kilar, den s.k. Nacka-Värmdökilen samt Tyrestakilen passerar igenom Nacka kommun. Ett tiotal naturreservat finns i Nacka inom grönkilstrukturerna.

Stockholmsregionen är starkt växande; befolkningen ökar med ca 20 000 invånare/år och kan på 30 års sikt komma att växa med upp till 600 000 nya invånare (ett nytt Göteborg), med ett exploateringsstryck därefter. För att kunna behålla och utveckla de höga levnadskvaliteter, biologiska mångfald och ekosystemtjänster som tätortsnära natur kan ge, krävs bättre kunskapsunderlag som beskriver grönområdenas värde för invånarna. Rothman menar att det är viktigt att ta hänsyn till grönområden när bostäder det är viktigt och kan vara en stor del i grönplanen och översiktplaneringen

Föreningarna upplever att kommunen tar fram fina utredningar och undersöker och inventerar men att resultatet blir att kommunen inte tar hänsyn till de värden som utredningarna pekat på. Kommunen tillåter exploatering utan att bry sig om den nya kunskap som man fått fram.

4 Tollare träsk – Lägesrapportering

Patrik Tronde från Sven A Hermelin AB informerade Naturvårdsrådet om inventeringen av naturvärden som färdigställts. Resultaten har bearbetats in i miljöredovisningen och samrådshandlingarna.

Tollareområdet har anmärkningsvärt höga naturvärden delvis p.g.a. att det på betydande arealer inte förefaller ha bedrivits något egentligt skogsbruk på relativt länge, delvis på att det finns ett historiskt eklandskap kring gården och den odlingsmark som hört till denna.

Minnesanteckningar

Nacka Naturvårdsråd
2008-05-12

Samtliga områden har fältbesökts och viktiga värdeområden har positionsbestämts i fält med ca 1 m noggrannhet. Naturvärdet för området har indelats i fyra klasser:

1. Värdekärna, nyckelbiotopklass (ca 16 ha)
2. Värdekärna (ca 40 ha)
3. Utvecklingsmarker (ca 40 ha)
4. Måttliga naturvärden

Från den 21 juli 2004 gäller nya bestämmelser om krav på miljöbedömningar i plan- och bygglagen och i miljöbalken med anledning av detaljplaner och program (EG-direktiv 2001/42 EG). Mot denna bakgrund har en behovsbedömning utförts för att avgöra om planläggningen innebär en betydande miljöpåverkan. Kommunen bedömer att planförslaget enligt dessa kriterier inte innebär en betydande miljöpåverkan.

Miljöredovisningen har utvecklats beträffande planens påverkan på det planerade naturreservatet. Gångstigars sträckning, avgränsning av naturmark på kvartersmark, mark som inte får bebyggas samt mark avsedd för uthus och garage har justerats. Illustrerad bebyggelse har bearbetats och nya hustyper med sadeltak har tagits fram. Planförslaget förutsätter att avtal träffas om markförläggning av de elektriska högspänningsledningarna innan planen antas. Området är utlagt som natur/allmän plats. Detaljplanens tidsplan och fortsatta hantering har anpassats till utredningen om naturreservatet. De synpunkter som inkommit under samrådet som berör gatukostnadsutredningen redovisas i en separat samrådsredogörelse, som exploateringsenheten ansvarar för.

Föreningarna anser det anmärkningsvärt att allmänheten inte kan ta del av det underlag från inventeringar som är grunden för kommunens beslutsunderlag. Underlaget med lista över vilka arter man funnit finns inte tillgängligt vilket flera föreningar önskade. Roger Grönwall meddelade att listor på rödlistade arter kommer att läggas ut på kommunens hemsida.

Föreningarna önskar även en konsekvensbeskrivning av exploateringen av området. Man upplever att allmänheten och engagerade föreningar blir överkörda hela tiden bla genom att inte redovisa allt material.

5 Mål för hållbarutveckling i Nacka kommun

Guldbrand Skjönberg direktör Miljö, Folkhälsa och Säkerhet, informerade om kommunens folkhälsoarbete.

Kommunens folkhälsoarbete utgår från Nackas övergripande mål. De mål som direkt anknyter till folkhälsofrågorna är:

- God livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling
- Säker och trygg kommun

Kommunen ansvarar för flera verksamheter som har stor betydelse för befolkningens hälsa. Därför är det viktigt att kunskap och engagemang i folkhälsofrågorna stimuleras och blir en del i all kommunal verksamhet. En vision för området är att det ska engagera och få varje invånare delaktig i arbetet för en bättre hälsa och miljö. Genom att värna livsmiljön och livskvalitet bygger vi en framtid för våra barn och barnbarn.

Minnesanteckningar

Nacka Naturvårdsråd
2008-05-12

Mål för folkhälsoarbete nationellt

Sverige har fått en nationell folkhälsopolitik med elva målområden. Målområdena omfattar de faktorer som har störst betydelse för den svenska folkhälsan. Det övergripande målet är att skapa samhällseliga förutsättningar för en god hälsa för hela befolkningen. Särskilt angeläget är det att hälsan förbättras för de grupper som är mest utsatta för ohälsa.

- Delaktighet och inflytande i samhället
- Ekonomisk och social trygghet
- Trygga och goda uppväxtvillkor
- Ökad hälsa i arbetslivet
- Sunda och säkra miljöer och produkter
- En mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård
- Gott skydd mot smittspridning
- Trygg och säker sexualitet och en god reproduktiv hälsa
- Ökad fysisk aktivitet
- Goda matvanor och säkra livsmedel
- Minskat bruk av tobak och alkohol, ett samhälle fritt från narkotika och dopning samt minskade skadeverkningar av överdrivet spelande
- Samverkan med många

I folkhälsoarbetet samverkar kommunen bland annat med landstinget, folktandvården, samhällsmedicin, organisationer, föreningar, enskilda och andra kommuner.

Förstudien ”Hur påverkas Nacka av förväntade klimatförändringar?” har tagits fram med syfte att beskriva tänkbara effekter i Nacka av väntade klimatförändringar. De viktigaste källorna kommer från FN:s mellanstatliga klimatpanel IPCC, SMHI, statliga myndigheter, Stockholms kommun samt Nacka kommun. Rapporten visar självfallet på många negativa aspekter, men det finns även ljuspunkter som bland annat beror på Nackas geografiska utformning och dess läge.

Miljö

I majoritetsprogrammet framgår Nacka kommuns inriktning när det gäller Miljö och Hållbar utveckling.

”I Nacka är det nära till både storstad och skärgård. Natur och miljö måste vårdas ansvarsfullt och skyddas för framtiden. Nacka ska ge ett välskött och vackert intryck. Nackas långsiktiga arbete för god miljö och hälsa samt långsiktigt hållbar utveckling skall fortsätta och intensifieras.

- Nya naturreservat ska inrättas i kommunen. Reservatsbildningar genomförs för Skuruparken, Skarpnäs, Trollsjön, Tollare, Gärdesudden och Saltstigen. Merparten ska kunna slutföras under mandatperioden.
- Tillgången till Nackas stränder ska utvidgas. Nya strandpromenader ska anläggas och ny bebyggelse planeras klokt så allmänhetens tillträde förbättras.
- Nackas Naturskola har en viktig uppgift i att ge barn och ungdom, som växer upp i Nacka, ökad kunskap om naturen och miljön. Verksamheten ska utvärderas årligen.
- Kommunens arbete för bättre folkhälsa ska fortsätta och vara integrerat med miljöarbetet. De skadeförebyggande insatserna, med tonvikt på barn/ungdom och äldre, ska fortsätta utvecklas i samarbete med landstinget.
- Kraftfullt arbete ska göras in för att minska buller och utsläpp från trafiken.
- Nackas utbyte och samarbete med vänorter och andra kommuner runt Östersjön kring miljö- och hälsofrågor är viktigt och ska utvecklas.
- Miljöcertifiering av verksamheter i kommunen ska genomföras

Minnesanteckningar

Nacka Naturvårdsråd
2008-05-12

- Företag skall ges möjlighet till miljödiplomering.
- Grönområden och de "gröna kilarna" ska skyddas.
- All ny bebyggelse ska kunna nås med god kollektivtrafik.
- En kartläggning av tysta områden i kommunen ska genomföras.
- Upplevelsevärdena i Nackas grönområden ska inventeras enligt RTK:s metod.
- Ett grönstrukturprogram som säkerställer behovet av grönytor och passager mellan olika grönområden och bostadsområden ska upprättas.
- Ett naturvårdsprogram tas fram, där drift, skötsel, utveckling och övervakning av Nackas grönområden och våta miljöer beskrivs.
- En Naturguide utvecklas på webben för att öka kunskapen om och tillgängligheten till Nackas naturområden.

Beredning för hållbar utveckling

Miljöberedningen ändras och får ett vidgat uppdrag att hantera frågor om hållbar utveckling ("Beredningen för hållbar utveckling" - "Hållbarhetsberedningen/HB"). Detta innebär att huvuddelen av frågorna inom huvudprocessen Hållbar utveckling inom tjänstemannaorganisationen kopplas till beredningen, inkl frågorna om trygghet och säker kommun samt folkhälsofrågorna från områdesnämnderna. Undantaget är de brottsförebyggande frågorna, som kommunövergripande hör till BRÅ och kommundelvis till respektive lokalt BRÅ. HB ges en ny sammansättning i kopplat till ny nämndorganisation för kommunen. Den fasta sammansättning består av presidierna i KS, MSN, TN och NEAB. Partier i KF, som genom något presidium inte representeras i HB har rätt att utse en ledamot (motsv. hittills i MB). Vid behov kan andra nämndpresidier eller förtroendevalda inbjudas. Exempelvis inbjuds presidiet i SÄN när folkhälsofrågor behandlas.

Nya miljöarbeten: Klimat-, energi- resp. miljöbilsprojekt

Ett antal nya miljöprojekt, och uppföljningen av dessa, kopplas till beredningen. Till nya miljöprojekt, som sätts igång, hör Miljöbilsprojektet (öka inslaget av miljöbilar inom kommunens verksamheter, understödja möjligheten för fler miljöbilar i Nacka-samhället samt till att effektivisera transportarbetet bland annat mellan kommunens alla enheter), Klimatprojektet (öka kunskapen inom kommunen om klimatfrågornas betydelse och bidra till åtgärder i Nacka för att minska negativ påverkan på klimatet) och Energiprojektet (öka andelen förnybar energi inom kommunens egen energianvändning, bidra till att förnybar energi kan utgöra en större andel av Nackasamhällets energianvändning samt stöd till företag och allmänhet om hur var och en kan bidra till att effektivisera energianvändningen och till att spara energi)."

Föreningarna ställde bland annat frågan om vad kommunen kan göra för att minska miljöpåverkan genom bland annat planering och exploatering av marken. Föreningarna saknar en strategi som gäller kommunens tillväxt och miljöpåverkan. Hur ska kommunen utvecklas, vilka typer av bostäder, hur ska folk förflyttas, vilka kommunikationer/ transporter planeras för framtiden.

6 Halvdags seminarium 16 september 2008

Gunilla Ingmar hade tagit fram ett förslag till Temakväll den 16 september. Erik Langby tackade för förslaget som antogs utan diskussion.

"Utkast till ett seminarium om upplevelsevärden i naturen. Naturvårdsrådet den 12 maj 2008.

1. Vad söker vi i naturen?

Allt fler undersökningar görs om upplevelser i naturen. Några resultat:

Vi söker i första hand tystnad, ensamhet, lugn och ro i naturen. Det har visat sig att ju längre tid och ju oftare människor vistas i grönområden, desto färre symptom på stress uppvisar dom. Ju närmare en människa bor ett grönområde, desto bättre mår hon. Folkhälsoaspekten bör således lyftas fram! Det är önskvärt att kommunens folkhälsoplanerare medverkar.

Minnesanteckningar

Nacka Naturvårdsråd
2008-05-12

2. Vad kan störa naturupplevelsen?

Nedskräpning, buller, ljus och lukt. Hur påverkar t ex bullret oss? Okänslig exploatering till exempel i form av vägar och bebyggelse. Storskaliga fula anläggningar som stör landskapsbilden. Igenväxande naturbetesmarker. Här kan brukarkonflikter komma in. Olika människor söker olika upplevelser i naturen, till exempel lugna promenader eller ridning och mountainbiking.

För att bibehålla värdet i ett område har ett avstånd på 250 meter lagts in som en buffertzon mot störande anläggningar, vägar och bebyggelse. (Regionplane – och trafikkontoret)

3. Hur ska insikten om dessa upplevelsevärden kunna påverka Nackas grönområdesplanering?

En resurs här är Magnus Rothman, som i dag på NVR presenterar kommunens grönstrukturplan, där han också kommer in på upplevelsevärden. Hur ser kommunens styrinstrument ut, då det gäller att få in upplevelsevärden i naturen i det gängse planeringsarbetet?

4. Synpunkter på seminariets uppläggning och genomförande, troligen i september. Magnus Rothman framträder. Därtill bör någon med utifrånperspektiv på Nacka inleda. Litteratur? Deltagardelaktighet önskvärd. Därför rekommenderas arbete i smågrupper där företrädare för naturorganisationerna, politikerna och tjänstemännen blandas - förutsatt att det finns en konkret fråga att diskutera? Hur många timmar?

Litteratur till detta utkast, bland annat:

Regionplane – och trafikkontoret, Nacka – Värmdökilen, Upplevelsevärden i Stockholmsregionens gröna kilar. 5:2004.

Naturskyddsföreningen i Nacka, Nackas natur – värden och hot. 2006”

Roger Grönwall fick i uppdrag att inarbeta temat upplevelsevärlden den 16 september. Till seminariet inbjuds även Tekniska nämnden och Miljö och stadsbyggnadsnämnden.